

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
UPRAVA RS ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE
IZPOSTAVA NOVA GORICA

Številka: 842-13/2008-27
Datum: 31.03.2008

OCENA OGROŽENOSTI ZA MNOŽIČNO NESREČO NA HITRI CESTI ZA SEVERNO PRIMORSKO REGIJO

	ORGAN	DATUM	PODPIS ODGOVORNE OSEBE
IZDELALA	<i>Izpostava URSZR Nova Gorica</i>	<i>Julij, 2006</i>	<i>ZDENKA FERJANČIČ</i>
OBRAVNAVAL SPREJEL	<i>ŠTAB CZ ZA SEVERNO PRIMORSKO</i>	<i>13.12.2007.</i>	<i>MILAN LEBAN</i>
SKRBNIK	<i>Izpostava URSZR Nova Gorica</i>		<i>Zdenka Ferjančič</i>

Vsebina

1. UVOD.....	3
1.1 POSEBNOSTI NA ODSEKIH HITRE CESTE:	6
1.2.ZNAČILNOSTI PROMETNIH TOKOV NA HITRI CESTI RAZDRTO - VRTOJBA	9
2.VIRI NEVARNOSTI IN MOŽNI VZROKI NASTANKA NESREČE	9
3. VRSTE, OBLIKE IN STOPNJE OGROŽENOSTI	10
4. OGROŽENI PREBIVALCI IN PREMOŽENJE	11
5. VRSTE IN KOLIČINE NEVARNIH SNOVI.....	13
6. VERJETNE POSLEDICE NESREČE IN VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE	14
7. VERJETNOST PONAVLJANJA NESREČE IN MOŽNOST PREDVIDEVANJA NESREČE	15
8. PREDLOGI UKREPOV ZA PREPREČITEV, UBLAŽITEV IN ZMANJŠANJE POSLEDIC NESREČE.....	16
9. ZAKLJUČEK.....	17
10. VIRI	17

1. UVOD

Nesreča na avtocesti (v nadaljevanju hitra cesta) je dogodek, pri katerem je prišlo do večje prekinitve v cestnem prometu, je ena ali več oseb izgubilo življenje ali bilo huje poškodovanih, je nastala velika materialna škoda, ali je prišlo do nenadzorovanega uhajanja nevarne snovi v okolje, ki neposredno ogroža življenje ali zdravje ljudi in živali oziroma povzroči uničenje ali škodo na premoženju ter ima vpliv na okolje.

- **Splošni podatki o odseku hitre ceste**

Na hitri cesti H4 Razdrto - Vrtojba je za ukrepanje ob množični nesreči na hitri cesti zadolžena AC baza Postojna.

Ime AC baze	Dolžina odseka HC	Dolžina priključkov	Dolžina predorov
Postojna	42.135	7.257	3112

Tabela 1: Dolžina cest (km) v upravljanju AC baze Postojna, izpostava Vipava, DARS d.d.

Celotna trasa hitre ceste poteka po sredini vipavske doline, tako da prevzema večino regionalnega prometa, hkrati pa predstavlja tudi eno izmed dveh tranzitnih prometnic na relaciji vzhod – zahod (V. prometni koridor) preko Mejnega prehoda Vrtojba.

HC je v celoti štiripasovna s po dvema voznima v vsaki smeri ter vmesnim ločnim pasom z odbojno ograjo. Normalni prečni profil avtoceste znaša cca. 19,0 m (štirje vozni pasovi širine 3,5 m, dve utrjeni bankini 1,0 m in srednji ločni pas med 2 in 3 m) z varovalno jekleno varnostno ograjo. Ločni pas je na odsekih Selo – Razdrto in pri MMP Vrtojba zelenica, na odseku Selo – priključek Vrtojba pa asfalt.

Projektirana in dovoljena hitrost na relaciji Razdrto – Selo je 100 km/h, na relaciji Selo – Vrtojba pa kljub enakim karakteristikam kot na prej omenjenem odseku ceste - 130 km/h. Na odseku hitre ceste se nahajajo trije pokriti vkopi in sicer Rebernice 1, Rebernice 2 in Vipavski Križ ter predora Podnanos in Barnica v skupni dolžini 3112 m.

Na celotnem odseku je 15 službenih prehodov med smernimi vozišči, od tega je sedem prehodov odprtih in devet interventnih dostopov, vsi so zaprti.

Hitra cesta Razdrto - Vrtojba se v začetku strmo spusti preko številnih objektov po pobočju Nanosa v Vipavsko dolino. Pri tem prečka plazovit teren in številna področja, bogata z vodnimi zajetji. Kasneje za priključkom Vipava, poteka trasa v večjem delu po ravninskem predelu Vipavske doline. Na začetku vzporedno z glavno cesto, kjer je področje zelo izpostavljeno delovanju burje. Naselji Ajdovščina in Cesta obide po južnem obrobju, nakar za pokritim vkopom Vipavski Križ in preko viadukta Ribnik preide v gričevnat svet severno od naselja Dobravlje. Izredno razgiban in z vodnimi viri bogat gričevnat svet se nadaljuje praktično do meje z Italijo v Vrtojbi. Na odseku 0378,0778 Selo – Vogrsko trasa hitre ceste prečka vodno zbirno namakalno jezero Vogršček.

Na hitri cesti je zgrajeno večje število objektov in sicer:

<i>Vrsta objekta</i>	<i>Lokacija</i>
<i>Obojestranski priključki na HC</i>	<i>Vipava Ajdovščina Selo Vogrsko Šempeter pri Gorici Vrtojba</i>
<i>Predori</i>	<i>Barnica (283,305m); Podnanos (589,614m)</i>
<i>Dvocevni pokriti vkopi</i>	<i>Vipavski Križ (267 m); Rebernice1(102,129m); Rebernice 2 (289,321m)</i>
<i>Viadukti</i>	<i>Boršt1 (152m/152m) Boršt2 (133m/143m) Rebernice (300m/320m) Šumljak (675m/672m) Podgrič (347m/382m) Lozice (332m/332m) Barnica (258m/258m) Tabor (326m/375m) Ribnik (368m/370m) Selo (359m/359m) Lijak (397,5m/397,5m) Šempeter (140m/140m)</i>
<i>Nadvozi</i>	<i>14</i>
<i>Podvozi, podhod</i>	<i>24</i>
<i>Čelni cestninska postaja</i>	<i>Nanos, Bazara</i>
<i>Stranska cestninska postaja</i>	<i>0</i>

Mostovi	12
Počivališča	1; odsek 0378,0778 (na vsaki strani ceste)
Prehodi med voznimi smermi	5 prehodov odprtih 8 prehodov zaprtih, skupno 13 prehodov.

Tabela 2: Opis trase HC

Na hitri cest lahko pride do:

- izrednega dogodka,
- manjše nesreče,
- množične nesreče.
 - **Izredni dogodek-nesreča**
 - onesnaženo ali spolzko cestišče (zimske razmere),
 - poslabšanje vidljivosti (megla, dim),
 - pojav živali na cestišču,
 - stoječe vozilo (okvara vozila),
 - vožnja vozila v nasprotni smeri,
 - telefonskega klica »klic v sili«,
 - zastoj na hitri cesti.
 - **Manjša nesreča**
 - prometna nesreča I. kategorije – prometna nesreča, pri kateri je nastala samo materialna škoda,
 - prometna nesreča II. kategorije – so nesreče, pri kateri je najmanj ena oseba lahko telesno poškodovana,
 - prometna nesreča III. kategorije – prometna nesreča, pri kateri je najmanj ena oseba hudo telesno poškodovana,
 - prometna nesreča IV.kategorije – prometna nesreča, pri kateri je kdo umrl ali zaradi posledic nesreče umrl v 30 dneh po nesreči.
 - **Množična nesreča**

Množična nesreča na hitri cesti je kadar je v nesreči umrlo ali je težje telesno poškodovanih več kot 10 oseb. Prav tako se šteje za množično nesrečo na hitri cesti, če je v nesreči udeleženo eno ali več tovornih vozil, ki prevažajo nevarno snov in je ob nesreči prišlo do eksplozije ali uhajanja nevarne snovi v okolje, ki ima škodljive učinke na ljudi in širše okolje.

1.1 POSEBNOSTI NA ODSEKIH HITRE CESTE:

- na celotnem odseku ceste je cesta projektirana kot hitra cesta brez odstavnih pasov, z odstavnimi nišami, s projektirano hitrostjo 100 km/h
- na odsekih 0378,0778; 0379,0779 in 0380, 0780 je dovoljena hitrost, kljub enakim elementom cestišča kot na drugih odsekih, 130 km/h.
- na celotni trasi se nahajajo odstavne niše (večinoma obojestranske), na katerih se nahaja 69 sistemov za klic v sili, kateri so vezani direktno na telefon operaterja, ki se nahaja v regionalnem centru v prostorih ACB Kozina
- viadukti so tista mesta, kjer je nastanek poledice v zimskem času verjetnostno pogostejši, kot na drugih delih ceste,
- odseki 0374/0774 Razdrto – Vipava, 0375/0775 Vipava – Ajdovščina in 0376/ 0776 Ajdovščina – Selo so še posebej izpostavljeni delovanju burje. V primeru delovanja zelo močne burje prihaja do omejitev prometa s strani upravljalca in sicer:

1. STOPNJA: 80 – 100 km/h oz. 22 – 28 m/sek; zapora za kamp prikolice in vozila s ponjavami nosilnosti do 8 ton,
 2. STOPNJA: 100 – 130 km/h oz. 28 – 36 m/sek; zapora za vsa vozila s ponjavami in hladilniki,
 3. STOPNJA: 130 – 150 km/h oz. 36 – 41 m/sek; zapora za vsa vozila 2. stopnje + avtobuse,
 4. STOPNJA: nad 150 km/h oz. 41 m/sek; popolna zapora prometa.
-

Slika 1: Odsek hitre ceste v upravljanju DARS d.d., PE Postojna Izpostava Vipava
(Vir Izvedbeni plan zimske službe DARS)

Posebnosti urejanja prometa ob poslabšanih vremenskih razmerah

- ***Burja***

Ob močnem delovanju burje se promet na cesti upočasni, sunki pa večja vozila z lažjimi (volumenskimi) tovari prečno premikajo po cestišču. Po zraku večkrat letijo raznorazni predmeti, ki pomenijo potencialno nevarnost za vozeča vozila. Veliko nevarnost predstavljajo tudi slabo pritrjeni tovari ali strgane cerade na tovornih vozilih, in vozniki, neizkušeni takšnih voznih razmer.

Ob delovanju burje nad 100 km/h je predvideno izločanje tovornih vozil, največ pred cestninsko postajo Nanos, za smer proti Italiji, in na voznem pasu pred CP Bazara za smer proti Ljubljani. Uspešno poteka tudi projekt preusmeritve prometa s pomočjo elektronskih portalov tako na Razdrtem kot v Vileseju (Italija) preko MMP Fernetiči.

- ***Toča, močni nalivi***

Ob močnejših nalivih, toči vozniki upočasnijo vožnjo, poslabšajo se vozne razmere in vidljivost. Velikokrat pa vozniki ustavljajo pod mostovi in s tem povzročajo ovire na cesti.

- *Poledica*

Nastanek poledice je najbolj verjeten na viaduktih Boršt 1 in 2, Rebernice, Šumljak, Lozice, Podgrič, Barnica in Tabor na odseku Rebernic in na viaduktih Ribnik, Selo, Lijak in Šempeter na ravninskem delu trase. Seveda je možnost poledice tudi na vseh ostalih manjših objektih, pri katerih je večja možnost podhladitve v zimskem času. Zelo izpostavljen poledici je tudi priključek Vogrsko. Upravljallec ceste redno meri temperaturo tal in zraka na najbolj izpostavljenih točkah in preventivno posipa cestišče.

- *Sneg*

Sneg na hitri cesti Razdrto – Vrtojba ne predstavlja resnejše grožnje za zastoje v prometu, vsaj če cesto primerjamo z ostalim avtocestnim sistemom v Republiki Sloveniji. Seveda je izjema odsek 374/774 Razdrto – Vipava, kjer predstavljajo glavni problem izraziti vzpon med 5 in 6%. Najbolj problematični so prvi trije kilometri ceste med razcepom Nanos in pokritimi vkopi Rebernice 1, kjer se zaradi nadmorske višine nad 400 m največkrat pojavljajo snežne padavine. DARS ima za pluzenje hitre ceste pripravljene tri plužne skupine s skupno sedmimi vozili. Od tega je pet vozil predvidenih za čiščenje odseka 374/774 Razdrto – Vipava, ostali dve vozili sta namenjeni pluženju cestišča na ostalih odsekih, ki se nahajajo na nadmorski višini okoli 100 m. Obhodni čas plužne skupine znaša cca. 1 uro.

Intervencijski dostopi

Intervencijski dostopi so urejeni (vendar zaprti z odbojno ograjo) samo na odsekih 374 in 774 in sicer na sledečih lokacijah:

Odsek 374 Razdrto – Vipava:

km 1,980

km 3,150

km 4,240

km 5,770

Odsek 774 Vipava – Razdrto:

km 1,170

km 4,020

km 5,340

Urejen je dostop do Cestninske postaje Nanos iz glavne ceste G1 12 344 Razdrto – Podnanos

Urejen (vendar zaprt) je tudi dostop do počivališča Šempas sever in Šempas jug na odseku 378/778 Selo - Vogrsko

1.2.ZNAČILNOSTI PROMETNIH TOKOV NA HITRI CESTI RAZDRTO - VRTOJBA

- *dnevni promet je največji med 5:30 in 8:00 uro zjutraj in v popoldanskih urah med 15 in 18 uro, ko potekajo dnevne migracije,*
- *značilnost tranzitnega tovornega prometa je, da v začetku tedna (ponedeljek, torek) poteka večinoma proti meji z Italijo, v četrtek in petek pa je tok močnejši proti notranjosti države oziroma vzhodu,*
- *prometna obremenitev tovornih vozil doseže vrhunec v mesecih november in december (pred božičnimi in novoletnimi prazniki) in junij, julij (pred počitnicami v R. Italiji),*
- *na hitri cesti Razdrto – Vrtojbe ni izrazite poletne turistične konice, sicer značilne za ceste, ki vodijo proti morju. (vir: CP Bazara)*

2.VIRI NEVARNOSTI IN MOŽNI VZROKI NASTANKA NESREČE

Viri nevarnosti za nastanek nesreče na hitri cesti so:

- *promet, ki se odvija po hitri cesti,*
- *onesnaženo ali spolzko cestišče,*
- *poslabšanje vidljivosti (megla, dim),*
- *pojavi živali na cestišču,*
- *stoječe vozilo na cestišču (okvara vozila),*
- *zastoj na hitri cesti,*
- *prometna nesreča I., II., III. ali IV. kategorije,*
- *požar na vozilu, tovoru ali eksplozija,*
- *nesreča pri prevozu nevarnih snovi, prevozu živine ipd.,*
- *naravne nesreče (potres, sneg) ali druge nesreče.*

Vzroki za nastanek nesreče na hitri cesti so:

- *človeški faktor (neprilagojena hitrost, nepravilna stran (smer) vožnje, neustrezna varnostna razdalja)*
- *malomarnost,*
- *tehnološke napake strojev in oprema*
- *vremenski pogoji (poledica, burja, toča, sneg),*
- *neznani oziroma ostali vzroki.*

Za nesreče na hitri cesti je značilno da:

- *je udeleženih veliko število vozil, voznikov in sopotnikov,*
- *je veliko mrtvih in ranjenih, ki jih je potrebno oskrbeti,*
- *je poškodovanih veliko število živali,*
- *lahko nastane velika materialna škoda,*
- *negativno vpliva na okolje ob hitri cesti ali širše (požar, nevarna snov),*
- *povzroča zastoje v prometu zaradi zaprtja hitre ceste, ki traja več ur,*
- *pritegne veliko pozornost medijev,*
- *je lahko istočasno več nesreč na več odsekih hitre ceste zaradi naleta vozil,*
- *povzroča psihološke težave tako pri preživelih, kot pri reševalcih in svojcih.*

3. VRSTE, OBLIKE IN STOPNJE OGROŽENOSTI

Glede na to, da je promet na hitri cesti primarni vir ogrožanja potnikov, blaga in okolice imamo dve vrsti ogroženosti in sicer:

- *ogroženost zaradi nesreče na hitri cesti,*
- *ogroženost zaradi tovara – nevarnih snovi, ki se prevažajo po hitri cesti.*

Oblika ogroženosti:

- *trčenje vozil,*
- *požaru na vozilu, tovoru ali eksplozija*
- *nesreče pri prevozu nevarnih snovi, prevozu živine ipd.,*
- *naravne nesreče (potres, plaz, žled, sneg) ali druge nesreče.*

Stopnjo ogroženosti je težko določiti saj po statističnih podatkih Direkcije Republike Slovenije za ceste, delež prometnih nesreč na avtocestah in hitrih cestah glede na celotno državno cestno omrežje znaša 5,6%, kljub temu, da se je v letu 2004 35% vsega prometa odvijalo po avtocestah(vključno hitre ceste).

Ob upoštevanju prometa ter vseh prometnih nesreč so slovenske avtoceste in hitre ceste v povprečju mnogo varnejše od ostalih slovenskih cest.

4. OGROŽENI PREBIVALCI IN PREMOŽENJE

V primeru nesreče na hitri cesti so ogroženi:

- *potniki in vozila na hitri cesti,*
- *infrastruktura na hitri cesti,*
- *ožje in širše območje ob hitri cesti, v primeru nesreče z nevarnimi snovmi,*
- *prebivalci, ki prebivajo v ožjem oziroma širšem območju hitre ceste.*

Množičnih nesreč na hitri cesti ni veliko. V letu 2006 na našem območju ni bilo množične nesreče na odseku hitre ceste Podnanos - Vrtojba.

Bolj pogosto se pojavljajo izredni dogodki za katere poskrbijo delavci Avtocestne baze Vipava in manjše nesreče.

V primeru, da bi prišlo do nesreče na hitri cesti na vozilu, ki bi prevažalo nevarno snov in bi se ta pričela nenadzorovano širiti v okolje, kjer živi ali dela večje število ljudi bi bilo potrebno izvesti umik oziroma evakuacijo ljudi iz ogroženega okolja.

Trasa HC poteka v neposredni bližini oz. skozi številna naselja. Naselja, ki se nahajajo v cca. 1 km pasu od trase hitre ceste so prikazana v spodnji tabeli:

Zš.	Naselje	Število prebivalcev	Pristojna občina
1.	Podgrič	53	VIPAVA
2.	Podnanos	396	VIPAVA
3.	Vipava	1566	VIPAVA
4.	Duplje	204	VIPAVA
5.	Zemono	82	VIPAVA
6.	Gradišče pri Vipavi	239	VIPAVA
7.	Budanje	780	AJDOVŠČINA
8.	Ajdovščina	6373	AJDOVŠČINA
9.	Cesta	494	AJDOVŠČINA
10.	Vipavski Križ	181	AJDOVŠČINA
11.	Skrilje	257	AJDOVŠČINA
12.	Dobravlje	410	AJDOVŠČINA
13.	Potoče	198	AJDOVŠČINA
14.	Selo	376	AJDOVŠČINA
15.	Vrtovin	478	AJDOVŠČINA
16.	Gojače	151	AJDOVŠČINA
17.	Batuje	322	AJDOVŠČINA
18.	Črniče	405	AJDOVŠČINA
19.	Vogrsko	796	RENČE-VOGRSKO
20.	Volčja Draga	697	RENČE-VOGRSKO
21.	Šempeter pri Gorici	3865	ŠEMPETER-VRTOJBA
22.	Vrtojba	2404	ŠEMPETER-VRTOJBA

Tabela 3: Naselja na območju trase HC (VIR WIKIPEDIA)

5. VRSTE IN KOLIČINE NEVARNIH SNOVI

Ne razpolagamo s podatki kakšne vrste nevarnih snovi in kolikšne količine nevarnih snovi se prevažajo po hitri cesti, ki je na našem območju.

Prometni nesreči lahko sledi iztekanje nevarnih snovi v okolje, v hujših primerih pa se lahko razvije v požar in eksplozijo.

Vse površinske vode iz HC so vodene preko cestne kanalizacije do vodnih zadrževalnikov, od kjer tečejo do najbližjih vodotokov. Skupno število vodnih zadrževalnikov je 93, od tega deset betonskih, ostali pa zemeljske (glinene) izvedbe.

Hitra cesta na odseku 0378, 0778 Selo – Vogrsko prečka oz. poteka ob vodno namakalno zaježitvenem jezeru Vogršček v dolžini 2 km.

Na odseku 374,774 Vipava – Razdrto se cesta dvigne v dolžini dvanajstih kilometrov iz 109 m (Vipava) na 574 m (Razdrto) nadmorske višine. Klanec ves čas poteka v naklonu 5 oz. 6%, po plazovitem terenu in nad vodnimi zajetji. Pri tem se prebije skozi dva predora (Podnanos, Banica), dva pokrita vkopa (Rebernice 1 in Rebernice 2) in hriboviti ter razdrapano pobočje Nanosa premosti preko osmih viaduktov (Boršt 1 in 2, Rebernice, Šumljak, Lozice, Podgrič, Tabor in Barnica).

Celotna trasa AC je preprejena tudi s številnimi vodotoki in melioracijskimi jarki.

ZŠ	Naziv vodotoka	Kraj
1.	Vipava	Vipava
2.	Šumljak	Budanje
3.	Pušcavec	Dolga poljana
4.	Hubelj	Ajdovščina
5.	Vrnivec	Cesta
6.	Skrivšek	Skrilje
7.	Košivec	Potoče
8.	Kamenjski potok...	Kamnje
9.	Malenšček	Potoče
10.	Vrtovinšček	Vrtovin
11.	Perilo	Batuje
12.	Konjščak	Črniče
13.	Vogršček	Vogrsko
14.	Lijak	Vogrsko
15.	Lemovšček	Volčja Draga
16.	Vrtojba	Vrtojba

Tabela 4: Vodotoki na območju trase HC

6. VERJETNE POSLEDICE NESREČE IN VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE

Posledice izrednih dogodkov

Največja verjetnost je pojavljanje zastojev. Sledi omejitve hitrosti in omejitve vožnje po prometnem oziroma prehitevalnem pasu, ter preusmeritev prometa. Izredni dogodek lahko traja od nekaj minut do ure ali več, kar je odvisno od posameznega dogodka, vremenskih razmer ter gostote prometa.

Posledice manjše nesreč

Posledice so lahko različne, od posledic pri prometni nesreči I. kategorije, kjer nastane samo materialna škoda, pa do prometne nesreče IV. kategorije pri kateri kdo umre ali zaradi posledic nesreče umre v 30 dneh po nesreči.

Posledice množične nesreče

Posledice se kažejo v tem, da je več kot 10 ljudi umrlo ali bilo težko telesno poškodovanih in nastala je velika materialna škoda. V najslabši možni varianti je v primeru nesreče na hitri cesti ogroženo tudi do nekaj sto ljudi.

Prometni nesreči ponavadi sledi iztekanje nevarnih snovi v okolje v hujših primerih pa se lahko razvije v požar in eksplozijo. Pri nesreči z nevarno snovjo obstaja tudi možnost ogrožanja ljudi in živali v bližini nesreče, iztekanje nevarnih snovi v podtalnico in vodotoke.

Pri nastanku požara se posledice predvidevajo na gradbenih objektih. Obstaja tudi možnost širjenja požara v naravno okolje – gozd. Ogroženost hitre ceste pred naravnimi nesrečami je majhna, vendar ni zanemarljiva.

Nesreča na hitri cesti lahko povzroči naslednje verižne nesreče:

- nalet vozil-verižno trčenje,*
- požar na vozilih in ostalih objektih v bližini hitre ceste,*
- eksplozijo kot posledico požara na vozilih,*
- onesnaženje vodotokov in podtalnice,*
- onesnaženje okolja z nevarnimi snovmi,*
- požar v naravnem okolju (gozdni požar).*

7. VERJETNOST PONAVLJANJA NESREČE IN MOŽNOST PREDVIDEVANJA NESREČE

Verjetnost pojavljanja izrednih dogodkov

Glede na znane podatke je možno pojavljanje zastojev, ki se najpogosteje pojavljajo tekom dneva (v časovnih terminih, ko je tudi frekvenca prometa gostejša), prav tako med vikendi ter v času dopustov in praznikov. Med izrednimi dogodki je tudi pojavljanje vožnje v nasprotni smeri in slaba vidljivost.

Verjetnost pojavljanja manjših nesreč

Verjetnost pojavljanja manjših nesreč je odvisna od preobremenjenosti hitre ceste na objektih prometne infrastrukture. Največ se na hitri cesti pojavljajo prometne nesreče I. in II. kategorije, pri katerih ni potrebna intervencija sil za zaščito, reševanje in pomoč. Manjšo nesrečo obvladuje redna služba Avtocestne baze Vipava, v sodelovanju s policijo in rednimi intervencijskimi enotami in službami.

Verjetnost pojavljanja množičnih nesreč

Verjetnost pojavljanja množičnih nesreč, kadar bi v nesreči umrlo ali bilo težje telesno poškodovanih več kot 10 oseb je zelo majhna. Največja verjetnost je, da do takšne nesreče pride je ob gosti megli ali poledici, ki se pojavlja na bolj izpostavljenih delih cestišča.

Večjo nevarnost pa predstavljajo nesreče z nevarnimi snovmi, ker ni možno pridobiti točnih podatkov o količini še manj pa o vrstah nevarnih snovi, ki se jih prevažajo po hitri cesti. Glede na vsakodnevne velike količine prevozov naftnih derivatov in drugih nevarnih snovi po hitri cesti, obstaja bistveno večja možnost nesreče z nevarnimi snovmi, kot pa jo priznavamo.

Možnost naravnih in drugih nesreč je minimalna. Vsi objekti na hitri cesti so zgrajeni potresno varno. Verjetnost pojavljanja nesreč zaradi terorizma ni mogoče definirati, možnost pa obstaja.

8. PREDLOGI UKREPOV ZA PREPREČITEV, UBLAŽITEV IN ZMANJŠANJE POSLEDIC NESREČE

Za preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreč na hitri cesti je potrebno zagotoviti, da:

- *upravljavlec hitre ceste upošteva normativno ureditev, nadzira stanje hitre ceste, nadzira prometno ureditev in izvaja naloge rednega vzdrževanja na hitri cesti,*
- *se usposobi dežurne delavce Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji d.d. v Nadzornih centrih avtocestnih baz in Prometno-informacijskih centrih za državne ceste za pravočasno in ustrezno obveščanje ter izvedbo vseh potrebnih ukrepov v skladu s predpisi in navodili,*
- *da se izvede pravočasno obveščanje udeležencev v prometu o izrednih dogodkih na hitri cesti in mogočih preusmeritvah prometa oziroma obvozov na druge državne ceste,*
- *da se ob večjih preusmeritvah obvesti policijo in vzdrževalce drugih cest na spremenjene prometne tokove in možne zastoje,*
- *da se izvede pravočasno obveščanje udeležencev v prometu na preusmeritev prometa oziroma obvoz na druge državne ceste,,*
- *se zagotovi takojšnje in učinkovito zavarovanje kraja dogodka in izvedbo s tem povezanih ukrepov,*
- *se zagotovi možnost prihoda interventnim službam na kraj nesreče (sprostitve prevoznosti voznih pasov, pravočasna odstranitev zaščitne ograje do prihoda intervencijskih vozil), oziroma ustrezno urediti intervencijske dostope,*
- *se zagotovi ustrezna koordinacija intervencijskih sil (vzpostavitev ustreznega poveljniškega mesta na mestu nesreče ali v avtocestni bazi),*
- *se skrajša čas prihoda intervencijskim silam na kraj nesreče (hitro tehnično vozilo oziroma namestitve reševalnih enot v avtocestni bazi),*
- *se opremi reševalne službe z ustrezno reševalno opremo (prostovoljna gasilska društva) in jih usposobi za ravnanje z opremo,*
- *se v regiji zagotovi potrebno zalogo materialnih sredstev in opreme za množične prometne nesreče,*
- *se dogradi ITS, inteligentni prometni sistem za nadzor in vodenje prometa,*
- *pristojni organi in službe nadzirajo udeležence v prometu, da upoštevajo določila Zakona o varnosti v cestnem prometu (spoštovanje predpisane hitrosti vožnje na hitri cesti in skozi predore ter spoštovanje signalizacije) in druge predpise s področja varnosti v cestnem prometu,*
- *se dopolni priročnik za kandidate za voznike motornih vozil »Varna vožnja« programa teoretičnega in praktičnega usposabljanja v zvezi posebnosti prometa na avtocesti in hitri cesti,*

- se poveča aktivnost Sveta za preventivo in varnost na preventivnem področju s poudarkom na obveščanju javnosti, osveščanju voznikov o varni vožnji, izdelavi in delitvi preventivnega materiala voznikom, obvezni uporabi odsevnih brezrokavnikov, dosledno upoštevanje prometnih predpisov, signalizacije ter obvestil Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji, d.d.

9. ZAKLJUČEK

Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, d.d. je po Zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji odgovorna za upravljanje in vzdrževanje avtocest in hitrih cest. Na podlagi Zakona o javnih cestah je Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, d.d. odgovorna za določene naloge in odgovornosti, med drugim tudi za nadzor stanja, prometno ureditev in izvajanje nalog rednega vzdrževanja avtocest in hitrih cest. Podrobneje so razmerja opredeljena v koncesijski pogodbi o upravljanju in vzdrževanju avtocest in hitrih cest, ki jo ima Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, d.d. sklenjeno z Republiko Slovenijo, kjer je določeno tudi omrežje javnih cest, ki so v pristojnosti Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji, d.d.

Na regijski ravni se izdela Načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na hitri cesti.

Občine Nova Gorica, Šempeter - Vrtojba, Renče – Vogrsko, Ajdovščina in Vipava izdelajo načrte za območja, ki so lahko prizadeta zaradi nesreče z nevarno snovjo, dokumente za izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog zaščite in reševanja.

10. VIRI

- Podatki za hitro cesto H4, na relaciji Podnanos – Vrtojba, odsek v upravljanju DARS d.d., ACB Postojna Izpostava Vipava,
- Načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti za Zahodno Štajersko regijo, številka 842-00-1/2006-3, z dne 7. 12. 2006.
- Obratni Načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na hitri cesti Razdrto-Vrtojba(DARS d.d.).